

PROLEGOMENA DESPRE SFÂNTUL ȘI ECUMENICUL AL CINCILEA SINOD

Sfântul și ecumenic (a toată lumea) al cincilea sinod (sobor), (care se numără al doilea din cele ce s-au făcut în Constantinopol), s-a făcut în anul 553 în timpul Împăratului Iustinian întâi, care se cuprinde în 8 praxe în limba latinească, după Dositei, cartea 5, cap 16 din Dodecabiblion. Iar în cea elinească în cinci Praxe, după tomul 2 al sinodicalelor, foaia 261 și s-au adunat la dânsul Părinți în număr 165, între care mai mult strălucea Mina la început, apoi după moștenire Eutihie, care au stat patriarhi ai Constantinopolului; Virghilie al Romei, aflându-se în Constantinopol, nu însă și de față în sinod, nici însuși în persoană, nici prin locțiitori (precum au urmat și la cel al 2-lea ecumenic sinod), întărind, însă, sinodul în urmă prin înscrisă arătare; Apolinarie al Alexandriei, Domnos al Antiohiei, Didim și Evagrie împlinind locul lui Evstohie al Ierusalimului. Și a anatematizat sinodul conscrierile lui Diodor al Tarsupolei și ale lui Teodor al Mopsustiei, dar și pe însuși Teodor acesta, și pe Diodor, după Fotie, codica 18 și după praxa sinodului al 7-lea, precum se arată și la foaia 14 a tomului 1 al catalogului celui despre tâlcuitorii care mai întâi cugetând dogmele lui Nestorie le-au lăsat acestea în scris și după moarte (mai ales Teodor al Mopsustiei care, fiind învățător al lui Nestorie, zicea că altul este Dumnezeu Cuvântul și altul Hristos, supărat fiind de patimile sufletului și de pofta trupului) au anatematizat și cele conscrise de Fericitului Teodorit asupra celor 12 capete ale Sfântului Chiril¹⁷³ și epistola cea ce se zice a lui Iva, episcopul Edesei, către Marin Persul¹⁷⁴ au

¹⁷³ Însemnează că cele conscrise de Teodorit asupra Sfântului Chiril nu de obște s-au anatematizat, ca cele ale celui al Mopsustiei și ca epistolia lui Iva; ci acele câte apără socoteala cea rea a lui Nestorie și care cu rea tâlmăcire arată pe Chiril eretic. Și acestea sunt, precum dimpotrivă zicerile lui Chiril se arată, că Teodorit zice pe unirea Dumnezeu Cuvântului către om sheticească (relativă) și că pe cei ce zic pe unirea aceasta că este după ipostas îi anatematisește, fiindcă este străină, zice, de dumnezeieștile Scripturi și de dumnezeieștii Părinți. Că unirea cea după ipostas este de prisos și câte altele Sfântul Chiril le surpă și hulitoare le socotește. Că pe acestea cel ce le laudă este anatema. Dar nu s-a anatematizat de sinod și dogma aceasta, că Duhul cel Sfânt nici din Fiul, nici prin Fiul își are subzistența, care întru acelea zice Teodorit; fiindcă dogma aceasta nu a fost a lui Nestorie, ci era și este dogmă a Bisericii catolice. Pentru aceasta nici dumnezeiescul Chiril vreodată, nici Chelestin papa, scriind către Nestorie, nici Ioan al Antiohiei, nici Acachie al Veriei, care sfătuia pe Nestorie, nici împărații în Sacrele (decretele) lor cele asupra lui Nestorie zic că Nestorie a hulit în teologia Sfântului Duh, ci numai în pricina iconomieii întrupării, precum am zis.

¹⁷⁴ Am zis „ce se zice” pentru că Chedrino așa o scrie și Evagrie (foaia 346 a tomului al 2-lea al adunării sinoadelor și 347) și mai ales pentru că în praxa a șasea a sinodului al 7-lea (foaia 85)

anatematizat și pe însuși Origen și pe Didim și pe Evagrie și dogmele lor cele urâte; care bârfeau că sufletele sunt mai-nainte de trupuri¹⁷⁵ și că sufletele intră după moartea unui trup într-alt trup și că munca are sfârșit, că demonii au să ia dregătoria cea dintâi a îngerescului har, pe care o au avut, că sufletele au să învieze goale, fără de trupuri și că cereștile trupuri au suflete, încă și alte rele socoteli. Au anatematizat și pe Antim Trapezutiul, care cugeta păgâneștile cugetări ale Eutihie, pe Sevir, și pe Petru al Apamiei, și pe Zooră¹⁷⁶. Iar canoane, sinodul acesta, care să privească spre bisericasca stare, nu a așezat, ci numai 14 anatematizări împotriva pomeniților eretici și altora și 25 numai împotriva celor origeniști. Acestea se cuprind în foaia 341 a tomului al doilea al sinodicalelor.

---

se zicea că s-a scris aceasta de Iva, nu a fost, însă, adevărat că s-a și scris de el. Pentru aceasta și Părinții sinodului al 4-lea nu pe el l-au anatematizat, ci numai Epistola; fiindcă prihănește sinodul cel din Efes că fără judecată a osândit pe Nestorie, că leapădă cele 12 capete ale Sfântului Chiril, că laudă pe Nestorie și pe Teodor al Mopsuestiei și îl primește ca pe un sfânt și dreptslăvitor, și că pe Hristos îl mărturisește om gol. Că și însuși Iva a mărturisit în sinodul al 4-lea că epistola aceasta nu a fost a sa și toate dreptslăvitoarele dogme cele împotriva epistolei în sinodul al 4-lea le-a mărturisit, foaia 372, tomul 2, al sinodicalelor, și foaia 390.

¹⁷⁵ Pe această proesti a sufletelor Origen o zicea pricină de proorismos (adică de mai-nainte hotărârea) și de apodokimasie (adică de a lepădării). Că, de au făcut sufletele bunătați în lumea cea gândită, se hotărâu dinainte la împărăție, iar de au făcut rele, se lepădau la muncă. Împotriva acestei socoteli scrie Ieronim epistola către Pammah și Leon în epistolă 93 și Chiril al Alexandriei prin 24 de epihirime o surpă.

¹⁷⁶ Iar Nicolae Bulgarul în sfințitul Catihisis, foaia 133, nu știi cum zice că sinodul al 5-lea a anatematizat pe Petru Cnafeul care zicea: „Sfinte fără de moarte, Cel ce Te-ai răstignit pentru noi”. Că nu de Sinodul al 5-lea acela s-a anatematisit, ci cu destui ani mai-nainte de sinodul 5 de sinodul cel ce s-a făcut în Roma împotriva lui, în vremea lui Felix al Romei și a lui Acachie al Constantinopolului și a lui Zinon împăratul.